

PIŠETA IN UREJUJETA:
LOJZE KOŠOROK
IN PAVLA GRUDEN

Rado Radešek:

MESTO KAMNIK

Po sledih legende in resnice

Ponosno se dviga v ustju doline Komniske Bistrice starodavno mesto Kamnik. O njegovi pomembnosti se dandanes pricajo razvaline Starega gradu, ki je bil opuscen v 16. stoletju. Na skalnem gricu sredi mesta pa je v srednjem veku nadzoroval cesto skozi Tuhinjsko dolino, tedaj najpomembnejso zvezo med ljubljansko in celjsko kotlino. Mali grad. Zato je bil Kamnik precej casa celo veljavnejši kot Ljubljana.

Najstarejše znano porocilo o Malem gradu je listina iz Vidma z dne 6. februarja 1202, s katero zastavlja Berthold, vojvoda Marenjski, oglejskemu patriarhu Pergrinu II, svoja dva gradova v Kamniku. V naslednji listini iz prve polovice septembra leta 1250, s katero je oglejski patriarh sklenil z Ulrichom, vojvodo Koroskim, vojno zvezo proti goriskemu grofu, pa je omenjena tudi kapela. To pa je pravzaprav skoraj vse, kar lahko iz zgodovinskih virov razberemo o kamniskem Malem gradu.

Le stezka bi danes lahko natančno dolocila, koliko je pravzaprav star Kamnik. Domnevamo lahko, da je moralo biti kamnisko področje brzkone naseljeno že v najstarejšem obdobju. Tej domnevi vsekakor govori v prid Valvasorjevo porocilo, ko pravi, da je bila menda malograjska kapela v preteklosti poganska malikovalnica. Zal pa je ajdovsko obdobje toliko razsežno, da nam tudi ta podatek ne

more z gotovostjo povedati, kdaj naj bi na skalah danasnega razsula Malega gradu pozidali prvotno staroslovansko gradisce, ki ga omenja vec vzporednic pripovedke o Veroniki. Pisanih virov o starosti Kamnika ter nekaterih vasi v okolici pa imamo, zal, bore malo. Zdi se, da so najstarejši podatki listine iz prve polovice 13. stoletja, ki omenjajo oba kamniska gradova - Stari in mali grad. Sari in Mali grad. Stari grad naj bi se preprosto imenoval Stein oz. iroma Oberstein, Valvasor pa navaja tudi ljudski vzporednici Kamnek ter Karnek. Torej bi lahko sklepali, da je bila gradnja starejsa od samega naselja in da je naselje dobilo ime po gradu.

RAVNINA JE BILA
NEKOC JEZERO

Med drugim nam tudi Anton Milk pri opisu Kamniske ravnine omenja, da je le-ta mestoma pokrita s prodrnimi nanosi zadnje ledenice dobe. Po vsej verjetnosti so ohranjene naplavene res prinesli drseci ledeniki v poledeniskem obdobju, ceravno podoben nanos puscajo za seboj tudi reke ali jezera, ki so kasneje odtekla.

Pa vendarle bi lahko povsem drugace sklepali iz Valvasorjevega porocila v "Die Ehre des Hertzogthums Crain". V zapisu poudarja, da kjer stoji danes mesto, je dajal nekoc bilo jezero. Se pred nekaj leti, pravi, so na obzidju tako imenovanega Malega gradu videli zelezne obroce, ki so bili za pri-

LJUBLJANA - Ljubljancani vedo, da ze dolgo casa vdihavajo zelo slab zrak. Verjetno pobeđen sydneysemu. Ze dve leti je v veljavi odlok o treh alarmnih stopnjah. Enaindvajsetega decembra lani je bila koncentracija nesnage v ljubljanskem zraku zelo mocna. Vendar je ostalo le pri porocilih, nihce pa ni uveljavil strogih prepovedi, ki jih predvideva odlok. Republiški izvršni svet je zato priporočil najne ukrepe glede varstva zraka.

vezovanje ladij. Jezero se je baje odteklo tam, kjer gre pot iz mesta v predmestje, Sutna imenovano. Kjer pa danes tece Bistrica, je bilo, pravijo, jezero tako visoko, da je Mali grad lezal spodaj ob vnozju gore. Ta gora pa je bila takrat eno in sele kasneje se je razcepala na dveje, ker se je utrgal stlahovit oblak. Na ta nacin sta se locila bratska gradova Mali in Stari grad. Po starom pripovedanju je tedaj jezero preplavilo Mengesko polje, odneslo samostan med Mengesem in Homcem ter posejalo polje s kupi kamenjca.

Valvasor torej navaja, naj bi kamnisko jezero obstajalo se sorazmerno kasno, saj sta bila tedaj ze pozidana oba gradova. Posebno na podatke, naj bi vodna ujma odnesla samostan med Mengesem in Homcem podpira domnevo, naj bi se je zanimiv Valvasorjev podatek, ko pravi, da meje nekdanjega jezera postavlja staro izrocilo k cerkvi v Nevljak, ki je posvecena sv. Juriju in so jo se v dobi slavnega kronista mnogi imenovali sv. Jurij ob jezeru.

Zdi se da mora biti v Valvasorjevem porocilu vsaj zrno resnice o obstorju nekdanjega jezera. Obroci za privezovanje ladij, ki jih omenja Valvasor v zidinah Malega gradu, bi bili navsezadnje lahko vzdani se v pogonski dobi, vendar pa vsi ostali podatki podpirajo domnevo, da je moralo jezero obstajati se znatno kasneje.

PO
SLOVENIJI

LJUBLJANA - Slovensko podjetje Lesnina opremlja etaze Centralnega doma turistov v Moskvi, prvega objekta za prihodnjo olimpijado. Vrednost del znase 600 tisoč dolarjev. Spodnji prostori hotela, ki jih opremljajo, so zelo zahtevni. Sovjetski arhitekt namrec zahteva da z lesom in z lucmi ponazorijo valovanje morja.

LJUBLJANA - Najvec vina v Jugoslaviji popijejo prav Slovenci. V povprečju popije Slovenec 42 litrov na leto (Francoz popije 100 litrov). Slovenci pivcise vse bolj zanimajo za poreklo vina, ki ga popijejo. V vinoteki na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani so v zadnjem letu prodali 100 tidoc steklenic vina.

LJUBLJANA - Bozidar Jakac, slikar, je na sovenski televiziji v treh oddajah pokazal svoje predvojne dokumentarne filme, med njimi tiste, ki jih posnel v Združenih Drzavah Amerike. Oddaje so naletele na veliko naimanje.

LJUBLJANA - Franc Stiglic, poznan filmski režiser, snema nov slovenski celovečerni film Praznovanje pomladi. Scenarij za film je narejen po igri Francka Rudolfa Koza megle. Poleg znanih igralcev Radka Polica, Zvoneta Ageza, Zvezdane Mlakar in drugih bo v filmu nastopilo v filmu vec kot sto statistov, med njimi bodo tudi ptujski kurenti.

LJUBLJANA - Ljubljanska mednarodna in tranzitna telefonska centrala bo končno zacela obratovati v zacetku aprila. Del centrale ze deluje mednarodna centrala, ki bo omogocila avtomatski telefonski promet s tujino pa bo delovala predvidoma z zacetku aprila.

LJUBLJANA - Od petoga aprila dalje bo vzpostavljena neposredna letalska zveza za med Brnikom in New Yorkom. Obhod iz Ljubljane je od 11.30 uri, pristanek v New Yorku pa ob 16. uri po lokalnem casu. V prvih mesecih bo letalo letalo tipa Boeing 707, od sredine julija pa DC 10. Ko bo prek letja zaprto ljubljansko letalisce, bodo ta letala vzletala in pristajala v Zagrebu. Vsa ostala letala pa bodo presmerjena na mariborsko letalisce.

TOLMIN - Dom upokojenec, ki bo imel za 125 postelj, je ze pod streho. Dom bo imel poleg navadne restavracije celo dietno restavracijo, ki bo na voljo tudi zunanjim gostom. Okoli lincne nove stavbe bodo uredili lep park.

SEVNICA - Mladi clani raketarskega krozka se lotevajo izdelave vedno vecjih raket. Nazadnje so izstrelili 1.6 metra dolgo in 16 kg tezko raketo. Zdaj ze izdelujejo ze 4 metra dolgo raketo. Racunajo, da bodo z raketami dosegli od osem do devet

IN MED NAMI

ST. JOHNS PARK

Med nami je zopet drustveno glasilo TRIGLAV, sicer z nekoliko zamude, vendar po daljšem casu precej zanimivega branja. Ce prgledamo le drustvene novice in zanimivosti, ter vso druzabno dejavnost med nami, lahko mirno trdimo, da se je slovenstvo dokraj razmahnilo med nami. Poleg tega imamo precej nivc in zanimivosti iz domovine in pa zopet obnavljena stran za mladino. Pod rubriko: THE YOUNG TRIGLAV ali Mladi Triglav, je priloga za naso mladino, bodisi za solarje, kot za ostale. Ceprav dvojezicno, vendar najdobi vsak svojo besedo in naj se pac izraza, kot se pac zna.

Poleg novic, porocil iz drustvenega in druzabnega zivljenja, najdemo tudi druge zanimivosti vredno branja. Posebno smo pozorni na clane pesnika Cirila Zlobca, ki se je mudil prejsni mesec med nami v Avstraliji. Pod naslovom O Slovincih in slovenstvu, nam govori o svojih vtisih s poti po Avstraliji. Razmisluje o svoji poti po Avstraliji in o nas Slovincih, vredno da preberemo in razmislimo tudi mi.

HORSLEY PARK

Presernova proslava je za nami. V nekakem nemirnem zatisju se besedna vojna na papirju nadeljuje. Nemirni duhovi ne odnehajo. Porezeni ne priznajo poraza! Odborniki in clani so se uporno zagrizli v delo. Vsaj nekateri. Eni dokoncujejo klubske prostore, notranjost dvorane se je polepsala, razen pada je skoro vse gotovo.

kilometrov visine. V to visino bodo poslali naprave za merjenje tlaka v ozracju in balon iz aluminijaste folije, ki bo prisel prav radioamaterjem.

PORTOROZ - Letalisce Portoroz v Secovljah bo pripravljeno za javni letalski promet septembra letos. Tokrat bo v Portorožu tudi veliki letalski miting.

MURSKA SOBOTA - Komisija, ki so je sestavljali kanadski inspektor in jugoslovanski inspektorji, si je ogledala tovarno mesne industrije v Murški Soboti in napisala priporocilo, ki je potrebno za prodajo na kanadsko trzisce, kamor bodo prodajali sunke, in druge mesne izdelke v plocevincih. Prodaja v Z.D.A. pa poteka ze nekaj mesecev.

GORNJA RADGONA - Podjetje Radgonske gorice se je lotilo obnavljanje dolgo zanemarjenih vinogradov. lani so jih obnovila za 20 hektarjev, letos jih bodo pravo toliko. Sezidali bodo tudi novo sampanjsko klet. V novi kleti bodo povecali proizvodnjo od sedanjih tise steklenic na milijon. So ednini v Jugoslaviji ki proizvajajo sampanjec po klasicni francoski metodi.

NOVO MESTO - Sredi letosnjega leta bo Novo Mesto pod Karpatljem dobilo tezko pricakovani hotel B kategorije. Novi hotel bo imel 53 sob, savno ter tri vecje in manjse konferencne dvorane.

Drugi so se zagrizli v druga dela: zaceli s solo, mladina si organizira prostore za sport, kot za namizni tenis, teren za kosarko, tenis itd. Drugi pripravljajo zabave, servirajo, čistijo olepsujejo prostore, uredili dokončno knjižnico in se in se...

Mladina se vneto pripravla na veliki ples, ki bo 8. aprila v klubskih prostorih. Bo nekoj posebnega pravijo, za to priliko so najeli tudi posebno godbo: Live band "URSHA MINOR", za mladino posebno presenečenje, zato ne zamudite te izredne prilike ne "mladi, ne stari", rekli bi, da bo to največji mladinski bal v letu.

NEWTOWN

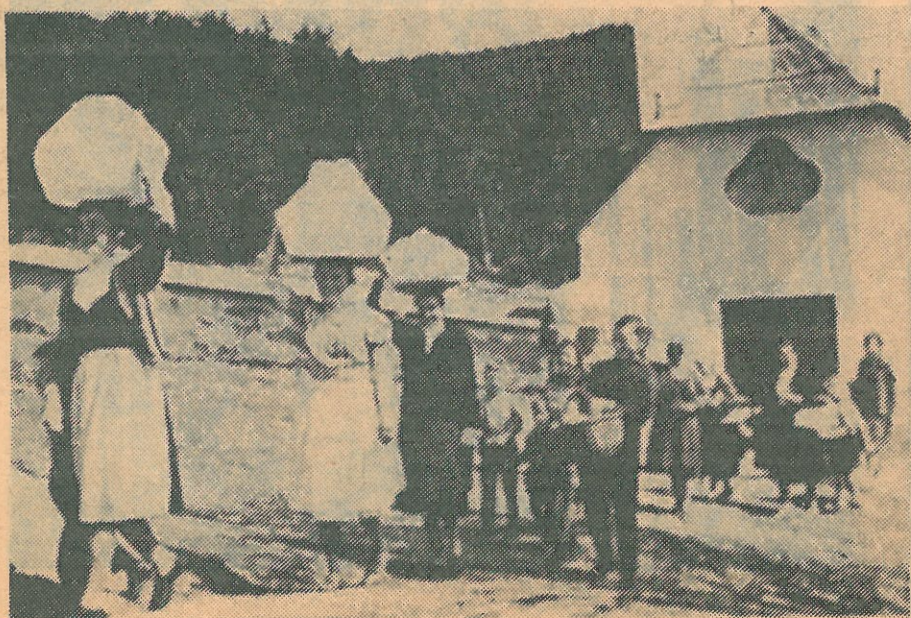
Kot nam je vec ali manj znano, da so se v Avstraliji nahajali jugoslovanski književniki, tako smo imeli v soboto 11.3. posebno cast se z njimi spoznati malo po bližje. Nemrec obiskali so Jugoslovansko strnicko solo v Newtownu. Obiskali so vsak razred posebej, tako tudi nas slovenski razred. Ucenici so bili, vsaj starejsi prijetno iznenadeni nad obiskom. Se je le eden nased in me vprasal, zakaj ni med njimi nobenega Slovenca. Objasnil sem, da je pac Slovenec ze bil in se je ravnokar vrnil, ker je pac prisostvoval velikemu slovenskemu prazniku, ki smo ga imeli Slovenci v Sydneyu ob priliki odkritja spomenika velikemu pesniku Presernu. Zal da vecina otrok tega ni vedela. Po zakljucku sole, se je izbralo lepo stevilo ucencev, starisev in gostov v solski dvorani. Zal je dvorana veliko premajhna, da bi mogli prisostvovati vsi otroci in vse starisi. Prvo je mladina pozdravila visoke goste s kratkim kulturnim programom. Seveda brez govornec tudi to pot ni slo. Verjetno je pozela največji aplavz starosta jugoslov. književnikov, profesorica in velika pesnica Desanka Maksimovic. Izrazil je, da je nad vse presenečena nad tako velikem stevilu otrok in usencev v daljni tujini in nad toliko ljubezni jo do domovine.

Kot je vsak zacete tezak, tako smo se tudi tu znasli pred tezkoto in to da nimamo na razpolago nebenih ucnih knjig. Tudi Triglavska sola jih nima v izobilju, vseeno so nam priskocili na pomoc in nam jih nekaj odstopili. Ker jih tudi za vse sole v Sydneyu ni dovolj, vsaka knjiga niti nebi odgovarjala za nase prilike, so jih potasnili, sicer so nevezane ali prva pomoc je tu. Vodstvu triglavske sole, prav iskrena hvala! Vice konzul pa nam je obljubil, da nam bo iz domovine preskrbel se ostala ucila in pripomočke za pouk slovenskega jezika.

NEWTOWN

Književno Društvo Juznih Slovanov v Avstraliji je te dni izdalo svojo prvo stevilko svojega glasila NASE SLOVO. Kot prvenec je sicer precej neboljen, vendar dobro volja se je pokazala. Pac gmotni polozaj kaj vec in boljcega ne dovoljuje. Tiskan je na 9 straneh. Pricakovati bi bilo vsaj boljssi tisk. Slovence zastopa z eno pesmijo Pavla Gruden.

VSEM BRALCEM ŽELIMO VESELE
VELIKONOČNE PRAZNIKE

Smarjeta nad Pliberkom: Po blagoslovitvi velikonočnega žegna.

CARINSKE POVLASTICE

Korisnik ove povlastice uzan je, uz zahtev za oslobadjanje od placanja carine, podneti carinarnici:

1) potvrdu da je na radu u inostranstvu proveo najmanje dve godine ili 24 meseca u tri uzastopne godine, odnosno neprekidno najmanje 4 godine. Potvrdu moze izdati diplomatsko ili konzularno predstavništvo, opštinski zavod za zaposljavanje preko koga je radnik upucen na rad u inostranstvo ili domaca organizacija udruzenog rada koja je uputila radnika na rad u inostranstvo. Potvrdu za clanove posade jugoslovenskih brodova koji saobracaju sa inostranstvom izdaje zapovednik broda, odnosno domaca organizacija udruzenog rada ciji je brod.

Ako korisnik ove povlastice ne raspolaze ovom potvrdom u iznetom smislu, vreme provedeno na radu u inostranstvu dokazuje se na drugi odgovarajuci nacin (putnom ispravom, odgovarajucim ispravom inostrane sluzbe za socijalno osiguranje, stranog poslodavca i sl.).

2) Pismenu izjavu da je poslednje dve, tri, odnosno cetiri kalendarske godine nije koristio povlasticu po ovom osnovu.

3) Pismenu izjavu da se vraca sa rada iz inostranstva u Jugoslaviju. Clanovi posada, jugoslovenskih brodova ne daju ovu izjavu.

4) Dokaze da je predmete domacinstva koristio za potrebe svog domacinstva.

5) Spisak predmeta domacinstva, odnosno koje ce naknadno uneti.

Spisak predmeta domacinstva korisnik povlastice je duzan podneti najkasnije uz zahtev za oslobodjenje od placanja carine carinarnici i to u dva primerka. Jedan primerak spiska carinarnica prilaze deklaraciji, a drugi primerak overava i vraca korisniku povlastice. Ako korisnik ove povlastice naknadno uveze predmet svog domacinstva u propisanom

roku od sest meseci, duzan je carinarnici podneti i overiti spisak predmeta koji mu je carinarnica vratila.

Carinarnica koja je overila spisak stavlja o tome zabelesku na putnoj ispravi, oznacuje datum i ostavlja pecat carinarnice.

Dan povratka iz inostranstva korisnika povlastice carinarnica utvrdjuje iz putne isprave ili na drugi odgovarajuci nacin.

Pregledom robe carinarnica utvrdjuje da su u pitanju upotrebljavani predmeti domacinstva korisnika povlastice. Korisnik povlastice podnosi carinarnici dokaze na osnovu kojih se moze utvrditi da je predmete koje uvozi upotrebljavao u inostranstvu u sopstvenom domacinstvu, korisnik povlastice moze carinarnici podneti racun o kupovini ili drugu odgovarajucu ispravu, priznanicu o placanju pretplate televiziji, ugovor o zakupu stana, polis o osiguranju stana, odnosno druge dokaze kojima se ova cinjenica moze utvrditi.

Svaki clan porodice koji ispunjava uslove u pogledu osnova i vremena boravka u inostranstvu, moze se koristiti ovom povlasticom za predmete u okviru jednog domacinstva do ukupno propisane vrednosti.

U predmete domacinstva koje po ovom osnovu jugoslovenski drzavljeni mogu uneti, odnosno uneti bez placanja carine, spadaju:

- 1) Televizor, sa pripadajucim uredjajima,
- 2) I nosivi televizor,
- 3) I radio-aparat, sa pripadajucim uredjajima,
- 4) I magnetofon, sa pripadajucim uredjajima, i sa 20 traka.
- 5) I gramofon, sa pripadajucim uredjajima i sa 100 ploca.
- 6) Elektricni ili plinski hladnjak,
- 7) I klima uredjaj,

8) I elektricni, plinski ili kombinovani stednjak,

9) I usisivac za prasinu,

10) I masinu za pranje rublja, sa pripadajucim uredjajima,

11) I masinu za pranje posudja,

12) I tranzistorski i radio-prijemnik,

13) I aparat za mlevenje i mesenje namirnica - kuhinjski mikser komplet,

14) I elektricni ili plinski grejac, grejalica ili radiator,

15) I masina za peglanje rublja,

16) sivena tekstilna i kozna roba za licnu ili kucnu upotrebu.

17) I masinu za sivenje,

18) I fotografski aparat,

19) knjige i casopisi domacih i stranih autora,

20) predmeti namestaja, posteljine, zavese i slicno,

21) pribor za jelo i servisi do 12 osoba i odgovarajuci kuhinjski predmeti i posudje,

22) 2 tepiha,

23) I klavir ili drugi muzicki unstrument,

24) I portabl pisaca masina,

25) slike i drugi umetnicki predmeti,

26) ukrasni predmeti, uklicujuci i predmete folkloru

27) ostali predmeti domacinstva u vrednosti od 5.000 dinara.

Ako se uvoze kombinovani predmeti (radio sa gramofonom i sl., vrste predmeta u spisku, odredjuje se prema vrsti proizvoda koji daje osnovne karakteristike tom kombinovanom predmetu.

Ako ukupna vrednost predmeta prelazi propisani iznos, carina se placa na iznos preko propisane vrednosti.

Korisnik povlastice po ovom osnovu moze pravo na oslobodjenje od placanja carine ostvariti za predmete koje uvozi, unosi ili prima iz zemlje iz koje se vraca sa rada.

Po zahtevu za koriscenje ove povlastice carinarnica donosi resenje.

Pod neprekidnim boravkom u inostranstvu, smatra se i vreme provedeno na godisnjem odmoru, kao i vreme provedeno u Jugoslaviji sluzbenim poslom, radi posete porodici i sl.

Ako je korisnik povlastice bio sprečen usled vise sile da u roku od sest meseci uveze predmete svog domacinstva, vreme delovanja vise sile ne uracunava se u taj rok.

Posebna povlastica za lica koja su provela u inostranstvu najmanje dve odnosno cetiri godine.

Lica koja su provela u inostranstvu najmanje dve odnosno cetiri godine, a dolaze u posetu porodici, rođjacima i sl., mogu jedanput godisnje uneti bez placanja carine predmete koji nisu namenjeni preprodaji

Nastavak u sledecem broju.

Naša kamera

SNIMIO: NIKOLA KANDIĆ

Uz posetu nasih knjizevnika Etnickoj skoli u Newtownu.

Nasa etnicka zajednica detaljno je informisana o poseti i boravku delegacije Saveza knjizevnika Jugoslavije Australiji. O tome je nas list opsirnije pisao u proslom broju. U ovome donosimo izvode sa konferencije za stampu koja je odrzana u Sidneju, kao i ove fotografije sa posete Etnickoj skoli u Newtownu.

Desanka Maksimovic, Tome Momirovski, Sasa Petrovic i Goran Babic ispred zgrade etnicke skole sa: Jovankom Nuseir, osnivačem Jugoslovensko-australijskog udruzenja u Newtownu, Gospodinom MURKINOM, direktorom skole i velikim prijateljem nasih doseljenika i Konzulom SFRJ u Sidneju - Antom BARBIROM.

DESANKA MAKSIMOVIC, toplo kao sto samo ona ume, toplo i rodoljubivo kakva je i njena poezija, pozdravlja djake i roditelje.

SNIMAK ZA USPOMENU: Nasi knjizevnici sa nastavnicama Etnicke skole.

Novogradnja-Dogradnja

POD (patos)

- Ako ste se odlucili da gradite novu kucu ili mozda dogradjujete koje odeljenje vise, pa cak i na neko renoviranje stare kuce, ne budite u dilemi koga biste da Vam uradi dobro a jeftino kad Vam

FORMIRA BUILDING CO.

stoji na raspolaganju.

- Najjeftiniji pod od prvoklasnog drveta u svim standardnim dimenzijama [75mm, 100mm, 112mm] postavljamo samo mi. Nase musterije su nasa reklama ali ako nemate prilike da sretnete ni jednog od njih a da biste se uverili da najbolje nije uvek i najskuplje, nazovite me licno.

Milosavljevic Milos
Tel: 601-3727, Liverpool

L Šaric Auto Škola

Nudi Vam povoljne uslove da dobijete VOZACKU DOZVOLU

Za: Automatik, mijenjac, kamion, kao i semitrajlu uz vrlo povoljne uslove i niske cijene. Zainteresovani nazovite na Tel. 606-5246 ili Pisite na Adresu: P.O. Box 346 Cabramatta N.S.W. Mozete polagati na Vasem jeziku.